

2019 Årsrapport
Aksje|Norge

Årsberetning 2019

Stiftelsen AksjeNorge

Stiftelsen AksjeNorge er den eneste uavhengige aktøren som arbeider for økt kunnskap om aksjemarkedet i Norge, og vi ser frem til å fortsette vårt arbeid med å formidle kunnskap om aksjemarkedet til publikum fremover. Dette arbeidet er viktigere enn noen gang med utfordrende finansmarkeder og rekordmange nye og uerfarne investorer i markedet.

Viktigste 3 høydepunkter gjennom 2019:

- Kraftig vekst i antall nye privatpersoner på børs
- 52 % av alle nye aksjonærer var under 40 år og en fjerdedel er kvinner
- AksjeNorge opplever rekordmange henvendelser fra publikum og media

Stiftelsen AksjeNorge drives fortsatt nøkternt på støtte fra sine samarbeidspartnere. Årets overskudd utgjør kroner 92.596 og målet til stiftelsen er å gå med et resultat tilnærmet 0, hvor inntekter og bidrag utelukkende vil gå til aktiviteter i forbindelse med kunnskapsarbeid om aksjemarkedet.

Oslo Børs hovedindeks endte opp med 16,5% i 2019. En del internasjonale markeder steg som kjent enda mer.

Gjennom hele 2019 opplevde vi sterk interesse for aksjemarkedene og rekordmange nye privatpersoner kjøpte aksjer og egenkapitalbevis. Per 31. desember 2019 var det 386.000 privatpersoner som eide aksjer og egenkapitalbevis, og 21.000 av disse var nye. Veksten i antall nye aksjonærer var omtrent 4-5 ganger høyere enn hva vi normalt opplever. Ved årsskiftet 31. desember 2019 eide privatpersoner aksjer for 115 milliarder kroner totalt. I skrivende stund har vi data per første kvartal 2020 og vi ser et fall i aksjeformuen tilsvarende børsfallet, men antall privatpersoner i aksjer og EK-bevis har økt til nye høyder: 418.000 privatpersoner.

Aksjesparekonto

AksjeNorge er blant aktørene som har arbeidet hardt for innføringen av ASK i tillegg til å øke kunnskapen om denne. Høsten 2019 ble sterkt preget av slutten på overgangsperioden for å overføre eksisterende aksjesparing til Aksjesparekonto (ASK) for å oppnå utsatt skatt på opparbeidet gevinst. To tredjedeler av aksjeformuen (aksjer, egenkapitalbevis og aksjefond) var per 31. desember 2019 overført til Aksjesparekonto. I Statsbudsjettet for 2019 ble utbytte på aksjer inkludert i Aksjesparekonto. I tillegg ble det gjort forbedringer i forhold til deling av aksjesparekontoen ved skilsmisse, samt deling av aksjesparekonto ved død. Det at du kan eie flere aksjesparekontoer og navngi dem, har vært en av fordelene flere har benyttet seg av. I 2020 hører vi om økende flytting mellom egne ASK-konti for å utnytte muligheten for å føre tapet for 2020. ASK-kontoen må avsluttes i sin helhet for å dra nytte av fradrag for tap.

AksjeNorge har høy synlighet på alle flater

Gjennom hele 2019 har AksjeNorge holdt et høyt aktivitetsnivå og fått god synlighet med sine budskap. Den store Aksjekvelden, som er en serie med 5 aksjekvelder i Bergen, Trondheim, Tromsø, Stavanger og Oslo trakk også i år rekordmange deltagere og mer enn 3.000 deltok. På den årlige Selskapskvelden i juni kom 750 deltagere. En gledelig endring er at 46% av deltagerne på aksjekvelden i Oslo var kvinner, mot 10% normalt.

AksjeNorges daglig leder Kristin Skaug har i tillegg holdt foredrag og kurs for rundt 2.000 personer, alt fra VGS-skoleelever og studenter til voksne med og uten erfaring. Av eksterne events hun har bidratt på er bl.a. SHE Invest, DN Fintech, DN Kvinner, Storebrand Kvinnekveld, Nordnet Kvinnekveld, Tekna UNG, Econa etc. I tillegg stiller hun på direkten fra Oslo Børs på TV2 Nyhetskanalens økonomisendinger hver uke. Til nå har hun hatt mer enn 200 direktesendinger siden hun begynte i juni 2018. Dette er svært verdifull synlighet for stiftelsen. AksjeNorge er også attraktiv som nøytralt talerør i andre medier og podkasts og har også vært invitert på en rekke slike samt andre TV-, radio- og avisintervjuer.

Nettsidene til AksjeNorge er godt besøkt og har opplevd en sterk økning i antall besøkende fra forgående år. På en dårlig dag er rundt 500 besøkende. Ofte ligger vi over 3.000 besøkende. På nettsidene deles kunnskap gjennom dagsaktuelle artikler og video-opplæring.

I sosiale medier får AksjeNorge god spredning spesielt gjennom Facebook og Twitter, i tillegg til Instagram og LinkedIn. Vi opplever en kraftig økning i antall følgere grunnet hyppige og relevante artikler. Noen nyere sosiale medier-poster er lest av mer enn 20.000 personer hver.

Fra januar 2019 hadde vi et konkret prosjekt rettet mot kvinner og har i den forbindelse etablert en egen Facebook-gruppe kalt AksjeJentene som hadde ved årsskiftet mer enn 3.000 medlemmer. Antall kvinner som sparer i aksjer har økt jevnt og mye gjennom hele året.

Daglig leder er ansatt av Oslo Børs og leies ut til AksjeNorge på heltid. AksjeNorge leier kontor plass på Oslo Børs.

Privat eierskap på Børsen

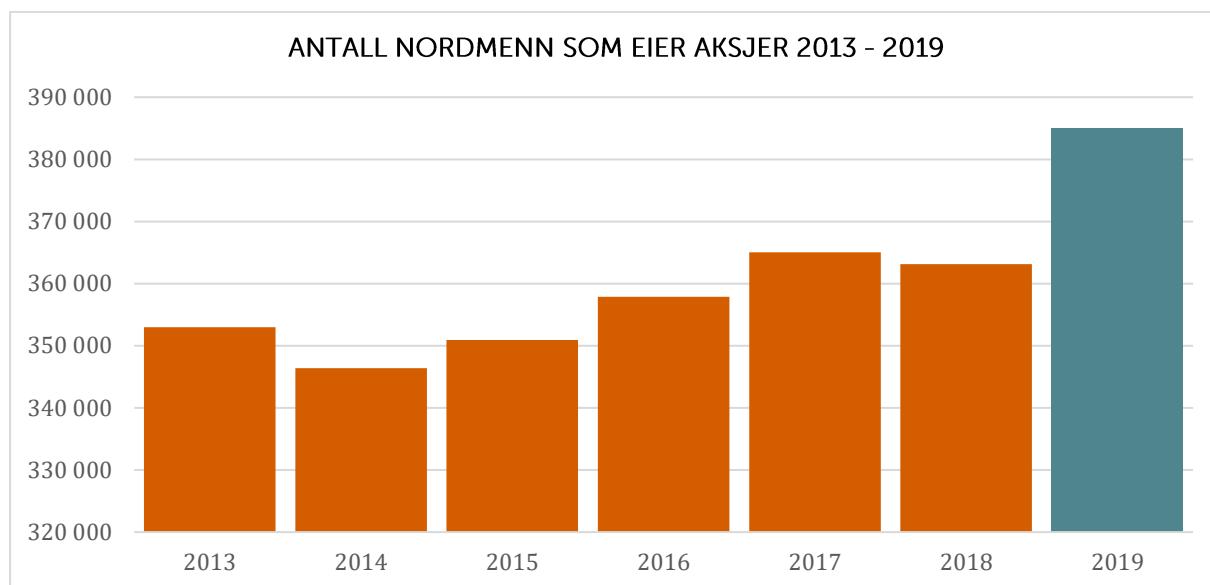
Årsstatistikken for 2019, som AksjeNorge utarbeider på bakgrunn av tall fra Verdipapirsentralen (VPS), viser at 384.954 nordmenn ved utgangen av året eide enkeltaksjer for 115 milliarder kroner, den høyeste registrerte verdi i aksjer og egenkapitalbevis noensinne. Mye av verdistigningen fra 2018 skyldes flere aksjonærer og stigende børs.

2019 vil utmerke seg som et år der de unge har tatt grep om egen sparing. 52 % av de nye aksjonærene var unge under 40 år. Vi merker også en betydelig større interesse blant kvinner. Allikevel er forholdstallet mellom kjønnene uforandret: 70 % av aksjonærene er menn, som til sammen eier 80 % av børsverdier blant privatpersoner.

Ved utgangen av 2019 eide privatpersoner direkte ca. 4,05% av markedsverdiene på Oslo Børs (vs. 3,8% året før). I absolutte tall var det en økning på 21. 821 personer som eide aksjer.

Mens en privat gjennomsnittsinvestor hadde aksjer for knappe 100.000 kroner for 20 år siden, var tallet 210.000 kroner ved utgangen av 2015, og 300.000 kroner ved utgangen av 2019. Uten å forskuttere for mye, har beløpet falt kraftig i forbindelse med børskrakket i Q1 2020, til kroner 207.000 i snitt per 31. mars 2020.

Diversifisering og valg av flere papirer er fortsatt en utfordring, og kun 10% av norske aksjonærer eier flere enn 6 aksjer. I denne sammenheng ser vi at kvinner i større grad enn menn er tilbøyelige til å kun eie ett verdipapir i porteføljen. Vi må ikke utelukke at mange har spredt risikoen godt med et globalt fond i tillegg.

Utvikling antall private aksjonærer på Oslo Børs

På lik linje med direkteinvesteringer på Oslo Børs, ser man en økning i antall fondsinvestorer og positiv nettotegning i fond. VFF-statistikken viser et nettokjøp i fondsandeler på 10 milliarder kroner, hvorav 2,1 milliarder kroner i aksjefond (i 2018: nedsalg på ca. 3 milliarder kroner). 60% av personkundernes totale forvaltningskapital er investert i aksjefond. En interessant betraktning er at mens privatperson nettosolgte aksjefond i 2018, nettokjøpte de i 2019. Og for institusjonelle kunder ser vi det motsatte: Nettokjøp av aksjefond i 2018 og nettosalg i 2019. Som foregående år ser vi en fortsatt økning av fondssparing gjennom pensjonsmidler med investeringsvalg.

Samlet eier personkunder aksjer på Oslo Børs for kr 115 milliarder, 166 milliarder i aksjefond gjennom frie fond og kr 124 milliarder i aksjefond gjennom pensjonsmidler med investeringsvalg. Samlet eide private aksjer og aksjefond i 2019 for kr 405 milliarder, en økning fra kr 326 milliarder i 2018.

Denne kraftige økningen i antall personer som invester i aksjemarkedet, spesielt blant unge og uerfarne, medføre at behovet for kunnskap om å eie aksjer i selskaper på Oslo Børs og det å spare i aksjefond fortsatt øker. I vår spareundersøkelse i 2016 sa mer enn 60 % at det er mer kunnskap og mer informasjon som skal til for at de skal velge å spare i aksjemarkedet. 52 % av alle nye aksjonærer i 2019 er under 40 år.

Som eneste uavhengige aktøren som arbeider for økt kunnskap om aksjemarkedet ser vi frem til å fortsette vårt arbeid. I 2021 kommer Egen Pensjonskonto og da vil 1,4 millioner nordmenn måtte ha et forhold til aktiva-allokering og sin aksjeandel. Vi vil gjennom 2020 jobbe med kommunikasjon knyttet til dette. Nøytral kunnskapsformidling om sparing i aksjer og verdipapirer er viktigere enn noen gang.

AksjeNorges tre hovedoppgaver

AksjeNorges overordnede mål er å formidle kunnskap om langsiktig eierskap og sparing i aksjemarkedet i Norge. Vi har tre hovedoppgaver i vår strategi:

- 1) Informasjonsarbeid overfor publikum om langsiktig sparing i aksjer / aksjefond, herunder pensjonssparing.**
- 2) Å arbeide for større interesse for aksjer til ansatte i børsnoterte selskaper**
- 3) Kunnskapsformidling overfor elever og studenter om aksje- og verdipapirmarkedet**

AksjeNorge skal formidle innsikt i betydningen av privat eierskap, bidra til at rammebetingelsene for aksjeeie er best mulig og stimulere til at aksjer og aksjefond som langsiktig spareform får en fremtredende plass i sparebildet. AksjeNorge skal være til stede på informasjonsplattformer der det er naturlig, og formidle et objektivt og nøytralt budskap om aksjer og aksjemarkedet. AksjeNorge har gjennom 2019 fortsatt arbeidet aktivt med de tre målgruppene gjennom en rekke aktiviteter innenfor disse rammene.

1) Privatpersoner og aksjemarkedet

Vi startet 2019 med å arrangere «Kvinnekveld» den 16. januar med økonomisk støtte fra Finansmarkedsfondet. Arrangementet hadde kun kvinner på scenen og kvinner i publikum. Vi hadde plass til 160 kvinner og mer enn 700 kvinner stod på venteliste. Samtidig etablerte vi Facebook-gruppen AksjeJentene som har mer enn 3.000 kvinnelige medlemmer. På arrangementet kom en ung dame som siden har startet opp Aksjekaffe. Vi har også deltatt her med vår kunnskap. Bankene har også gjennom 2019 jobbet aktivt overfor kvinner og alle initiativene på alle kanter viser seg å ha gjort en forskjell på kvinners persepsjon om aksjer. AksjeNorge har holdt mange kurs for kvinner gjennom 2019.

Den store aksjekvelden ble gjennomført i 5 storbyer høsten 2019, og vi gjentok suksessen fra 2018 ved å øke antall plasser: Mer enn 3.000 private aksje- og fondssparere møtte frem. Vi har gjort noen små endringer i hvordan vi inviterte til aksjekveldene og dermed økte andelen kvinner og unge signifikant. En stor takk til samarbeidspartnere som stiller med fagpersoner og økonomisk støtte til arrangementene.

I sommermånedene arrangerte vi for første gang en serie med frokost-seminarer om sparing i aksjer og fond med tilleggsfokus på bærekraft og porteføljeoppbygging. Da vi la ut første arrangement i juni på Facebook, hadde mer enn 16.000 lest om arrangementet på Facebook.

Den betydelige interessen forteller at publikum ønsker flere og/eller fysiske møteplasser der man kan treffe landets ledende samfunnsøkonomer, analytikere, forvaltere og representanter for børsnoterte selskaper. De ønsker møteplasser for å diskutere og lære mer av både eksperter som vanlige folk med litt erfaring.

Aksjesparekontoen var et svært aktuelt tema i 2019 men er nå ikke lengre noe som trenger like mye fokus alene.

Daglig leder i AksjeNorge er også fast gjest på økonomisendingene fra Oslo Børs i TV2 Nyhetskanalen hver uke og har nå over 200 sendinger på samvittigheten. Utover det har AksjeNorge jevnlig uttalt seg om aksjemarkedet i andre medier, som en nøytral kunnskapsformidler om aksjemarkedet. Vi presiserer hver gang at vi ikke gir råd om hvilke investeringer folk skal velge eller timingen.

Egne plattformer har hatt god utvikling, med et økende antall følgere på Facebook, Twitter, Instagram og LinkedIn. Innholdet er dessuten svært delevennlig for andre aktører – og vi når dermed ut til flere med våre budskap. Flere av våre samarbeidspartnere og bloggere deler vårt innhold, eller intervjuer oss for deres nettsider/flater.

Den digitale kunnskapspakken «Aksjemarkedet på noen minutter» (video) og «Aksjequizen» er fortsatt veldig populære og brukes av mange hver dag. Nedskrivninger av støtten er notert i årsregnskapet og føres til sommeren 2020.

Gjennom 2019 arrangerte AksjeNorge også enkle konkurranser i sosiale medier og brukte Kahoots quiz-verktøy på ulike aksjekvelder. Dette skaper bra engasjement og er noe vi fortsetter med.

Vi har merket spesielt stor etterspørsel etter aksjekurs gjennom fagorganisasjonene Tekna og Econa. I 2020 vil et eventuelt fortsatt samarbeid formaliseres.

2) Aksjer til ansatte

I 2017 ble Norge det tredje landet i Europa som økte den skattefrie grensen for sparing i aksjer i eget selskap. Dette er blant sakene AksjeNorge har arbeidet for lenge, og som fortsatt følges nøye med på. Vi merket dog noe færre henvendelser fra selskaper som ber om informasjon og råd knyttet til aksjeprogrammer i 2019 forhold til 2018.

Forum for «Aksjer for ansatte» ble avholdt juni 2019 og representanter fra samarbeidspartnere ble invitert til å delta. I 2020 vil vi jobbe litt mer med strategien videre for dette arbeidet. Forumet ledet til gode diskusjoner rundt både muligheter og utfordringer.

3) Elever- og studenter

AksjeNorge arbeider med kunnskapsformidling overfor elever og studenter om aksje- og verdipapirmarkedet, og vi ønsker å få mer finanskunnskap inn i den norske skolen. For å styrke dette arbeidet er vi med i OECDs internasjonale nettverk for finansiell utdanning (INFE – International Network for Financial Education). En omfattende norsk undersøkelse gjennomført i 2016 viste et tydelig behov for kunnskapsoverføring til de unge.

I 2019 ble en ny arbeidsgruppe bestående av representanter fra Norges Bank, Finans Norge, Nordea og AksjeNorge etablert for å kunne samarbeide om aktiviteter som tilbys skolene. Med nye læreplaner skjer mye fra høsten 2020 og de neste par årene. I den forbindelse er nettverket Skolemeny svært sentralt. AksjeNorge deltar i nettverket som ledes av Finans Norge, hvor kunnskap om økonomi og sparing er et av satsingsområdene. AksjeNorge har deltatt på nettverkets tre møter i 2019.

AksjeNorge vil dermed fortsatt ha en viktig rolle i mange år fremover for de eldre skolebarna. Ukentlig mottar vi henvendelser fra videregående skoler og høyskoler/universiteter fra hele landet som ønsker kunnskap om finansielle markeder.

Vi har tatt imot eller besøkt 25 forskjellige videregående skoler (og enda flere klasser) gjennom 2019 og holdt foredraget «Børs ABC». I tillegg har vi brukt aksje-simuleringsspillet vi selv har utviklet. Dette er så populært at flere lærere har bedt om en digital versjon og nye besøk. I tillegg har vi holdt kurs på NTNU flere ganger, BI, UiO, Oslo Met og NMBU. Vi har estimert at vi har holdt kurs for mer enn 1.500 studenter og VGS-elever i 2019.

Utover dette, arrangerte AksjeNorge også i 2019 Global Money Week (OECD) våren 2019. Dette er en uke med fokus på sparing i verdipapirmarkedet der det skapes engasjement blant skoleelever. Flere skoleklasser deltok på en markering på Oslo Børs. I tillegg laget vi digitale læringspakker for lærere i på ungdomsskolen og videregående som ønsket økonomi-opplæring for sine elever. Global Money Week videreføres til 2020.

Makrokonkurransen for elever i den videregående skole ble gjennomført nok en gang i første kvartal men denne gangen i samarbeid med Norges Bank Kunnskapscenteret, noe som var svært verdifullt. Da fikk vi flere personer som gjorde vurderinger og spredt budskapet mer. Mer enn 70 elever fra hele landet deltok og kvaliteten på besvarelsene var imponerende høy. Man velger selv å skrive alene eller i gruppe på inntil 3 deltagere, og det var to oppgavetekster å velge imellom. Makrokonkurransen er landets eneste åpne konkurranse i å skrive en makroøkonomisk analyse.

AksjeNorges administrasjon og drift

AksjeNorge holder til i Oslo Børs sine lokaler i Tollbugata 2. Stiftelsen inngikk en avtale om leie av kontorlokaler fra og med 1. februar 2015. Daglig leder er ansatt på Oslo Børs og leies ut til AksjeNorge på 100 % basis. Administrasjonen i 2019 bestod av Kristin Skaug (daglig leder) og økonomistudenten Maria Olsen (20% stilling frem til august 2019).

Økonomi

AksjeNorge har rapportert et positivt driftsresultat for 2019 på 92.596 kroner mot 402.832 kroner i 2018.

Samlede inntekter i 2019 var på 2.903.956 kroner, mot 2.974.567 kroner i 2018. Bidragsinntektene utgjorde 68 % av AksjeNorges inntekter og var på 1.973.900, mot 2.163.900 kroner i 2018. Et par mindre selskaper har seg takket for seg og derfor er også bidragsinntektene noe lavere i 2019. Vi har fått med en ny bidragsyter som er betalende fra 2020. Offentlig støtte på 194.056 kroner er periodiserte inntekter fra Finansmarkedsfondet og knyttes i hovedsak til prosjekter avsluttet i 2017 men som har noen års levetid. Nettoinntekter fra seminarer beløp seg til om lag 736.000 kroner. AksjeNorge har en stram, men tilfredsstillende likviditet.

Bidragsinntektene er viktige for daglig drift. Høsten 2019 kom Alfred Berg Kapitalforvaltning inn som ny bidragsyter. En stor takk rettes til samtlige bidragsytere som støtter stiftelsens arbeid gjennom årlige bidrag: ABG Sundal Collier, Alfred Berg Kapitalforvaltning, Borregaard, DNB Markets, Equatex, Equinor, Finans Norge, Folketrygdfondet, Helgeland sparebank, Holberg Fondene, Norsk Hydro, KLP, LO, NHO, Noon Invest, Nordea, Nordnet, ODIN Forvaltning, Oslo Børs, Pareto Securities, Schibsted, SKAGEN Fondene, SpareBank1, Storebrand, Veidekke, VPS og Yara.

Likestilling og samfunnsansvar

Styret i AksjeNorge hadde i 2019 ti medlemmer hvorav to er kvinner. Styret jobber aktivt med å skape et mer likestilt styre over tid.

AksjeNorge tilstreber å ikke forurense miljøet unødvendig. AksjeNorge velger også digitale løsninger fremfor papirbasert informasjonsmateriell. På aksjekvelder og andre arrangementet gjøres tiltak for å sikre mangfoldig deltagelse. Kunnskapsdeling om ansvarlige og bærekraftige investeringsmetoder har også fått større fokus.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et korrekt bilde av stiftelsens resultat, eiendeler, gjeld og finansielle stilling. I løpet av året har stiftelsen oppnådd et positivt resultat og bygget opp kapital for å kunne sikre en tryggere og mer fleksibel økonomi over tid. Resultatet er mer positivt enn ventet blant annet på grunn av større overskudd på aksjekveldene og et lave kostnader. Arbeidet med på Aksjesparekonto har vært prioritert gjennom hele 2019. I 2020 vil arbeidet med Egen Pensjonskonto ta over mye av dette fokuset, spesielt fra 2021. Som tidligere år, er målet til stiftelsen å gå med et resultat tilsvarende 0, hvor inntekter og bidrag utelukkende vil gå til aktiviteter i forbindelse med kunnskapsarbeid om aksjemarkedet. Forutsetningen om fortsatt drift er etter styrets mening til stede, og årsregnskapet for 2019 er satt opp under denne forutsetningen.

Hendelser etter Balansedagen: Covid-19

COVID-19 ble en global nødsituasjon for folkehelsen fra den 30. januar 2020. AksjeNorge var raske med å regulere planene for 2020, av hensyn til helse som økonomi. Stiftelsen har ingen økonomiske forpliktelser utover normal drift (daglig leder, husleie og ordinære driftskostnader). Administrasjonen har hatt hjemmekontor fra 10. mars. COVID-19 har foreløpig ikke hatt noen stor innvirkning på AksjeNorges daglig drift da virksomheten jobber med kunnskapsformidling som også er godt egnet ved bruk av internett. COVID-19s innvirkning på stiftelsens økonomi er foreløpig for tidlig å si noe om, men det er en viss risiko for at noen av de økonomiske støttespillerne trekker seg. Likviditeten er allikevel god.

Aldri før har det vært et så stort behov for stiftelsen, nå som vi opplever en enorm tilstrømning av privatpersoner som har begynt å investere i aksjer, fond og andre verdipapirer. 13 % av alle nye aksjonærer på Oslo Børs er relativt uerfarne og unge med stort kunnskapsbehov. Stiftelsen forvalter et viktig samfunnsansvar.

Styremøter og årsmøte

Styret i AksjeNorge har avholdt fire ordinære styremøter i 2019.

På årsmøtet 6. mai 2019 ble Anne Heggelund (Oslo Børs) og Magny Øvrebø (Holberg) valgt inn i styret for en periode på 2 år. Per Eikrem gikk ut av styret og øvrige styremedlemmer ble gjenvalgt.

Bjørn Hamre og Grethe Fossli ble valgt for en periode av 1 år til hhv leder og nestleder i AksjeNorges Råd.

Rådet i AksjeNorge avholdt ett møte i 2019. Rådsmøtet er også AksjeNorges årsmøte. AksjeNorges bidragsyttere inviteres til årsmøtet.

Oslo, 4. Mai 2020

Lars Thorstensen, styreleder

Espen Andersen

Anne Heggelund

Stian Hasle

Lars Valdresbråten

Lars Erik Lund

Halvor Sigurdson

Kjetil Staalesen

Anders Skar

Magny Øvrebø

Kristin Skaug (daglig leder)